

Israel Odem, az izraeli grafológia meghatározó alakja

Egy különleges grafológiai tipológia

A grafológiatörténeti könyvek és publikációk a 20. századi grafológia nagy alakjai között csak elvétve említik Israel Odem (1908-1997) nevét, pedig munkássága a héber nyelvű grafológia kidolgozásán túl nemzetközi jelentőségű: egyebek között egy különleges grafológiai tipológiával hívta fel magára a határon túlról is érdeklődő grafológusok figyelmét.

Számtalan könyve közül azonban gyakorlatilag egyetlenegy sem fordítottak le idegen nyelvre, így a nagyvilág grafológusai nem sok ismerettel rendelkezhetnek e méltán kiemelkedő személyiségről, akinek ráadásul még hozzánk, magyarokhoz is van némi köze.

Israel Odem az egykori Osztrák-magyar Monarchia területén, a keletgalíciai Stanislauban (más néven Stanisławów, ill. Ivano Frankovszk, ma Ivano Frakivszk – Ukrajna) született, 1908. február 19-én. Elvesztvén szüleit, nyolcéves korában két testvérével és további több mint száz zsidó árvával együtt Izraelbe menekítették, ahol zsidó emigránsok gondoskodtak róla és tanították. 1927-ben mezőgazdasági szakoklevelet szerzett, majd 1931-ben megnősült, és három gyermeke született. Felesége a harmadik gyermekük szülésekor meghalt, Odem ezt követően 1944-ben újranősült, majd a több mint 1000 főt számláló Ein Harod-i kibuc telepeseihez csatlakozott, és egészen haláláig köztük élt. Grafológiával 1937-ben, első feleségének halála után kezdett el foglalkozni, autodidakta módon. Évtizedes kutatásainak eredményeként 1960-ban jelent meg első, nagy jelentőségű könyve, amelyben a latin és héber kézírások elemzésének elveit foglalta össze, újrafogalmazva a grafológia koncepcióját. Ebben könyvben tett először említést az egzisztenciális túlélés 9 fő típusára (A-I) épülő tipológiájáról, amely – nevével fémjelvezve – később az izraeli grafológia meghatározó személyiségleíró eszközévé vált.

Odem hosszú élete nagyon aktív munkával telt, közel kilencvenévesen bekövetkezett halálának pillanatáig

intenzíven dolgozott. Életében tizen-négy különböző könyve jelent meg, később ezeket többször is kiadták. A legjelentősebbek: *A kézírás – bevezetés a héber grafológiába; A kézírásod te vagy; A grafológia problémái, korlátai és alkalmazása; Grafológia – őszintétlenség a kézírás tükrében; Grafológia; Potenciális grafológia; Potenciális grafológia – tendenciák és lehetőségek; Az emberi kézírás – Bevezetés a héber script grafológiába; Élet a kézírásban; A kézírás szimbolikája – tapasztalatok; A kézírás pszichodinami-kája; Kézírásunk; Kézírás és személyiség: a potenciák személyiségdinamikái (a személyiség szisztematikus diagnosztizálásának eredeti grafológiai tipológiája); Kézírás és személyiség; A kézírás mint az egzisztenciális alkalmazkodás; Kézírás és házasság; A kézírás pszichodinamikája. Elemzés az A-I potenciális tipológia szerint; A kézírás mint egzisztenciális alkalmazkodás. Az A-I potenciákról egyszerűen; Kézírás és valóság; Kézírás és foglalkozás; Kézírás és házasság; Felfedező túrák a kézírásban.*

A 9 potencia elmélete

Az elmélet 9 túlélési (egzisztenciális alkalmazkodási) lehetőséget, 9 utat különböztet meg az ember esetében arra vonatkozóan, hogy hogyan küzd meg az életben adódó különböző problémákkal, különös tekintettel

a külvilághoz, leginkább a személyes fizikai és társadalmi környezethez való viszonyulására.

A potencia olyan, az emberi életfolyamat egy adott pontjára vonatkozó személyiségjellemzők együttesét megjelenítő karaktererősség, amely a gondolkodásban, az érzésekben és a viselkedésben képes megnyilvánulni. E potencia, mint tényleges erő(sség) azonban nem minden esetben nyilvánul meg, tehát csupán mint lehetőség értelmezendő; ahogyan maga Odem fogalmaz: hasonló ez ahhoz, amiként egy vendég az őt vendégül látónál viselkedik.

Odem potenciális tipológiáról szóló könyvének címlapja

A választott, illetve jellemző „túlélési stratégiának”, az egzisztenciális alkalmazkodás útjának megfelelően Odem tipológiája 9 fő személyiségtípust különböztet meg, melyekre vonatkozóan – a kézírásban megnyilvánuló grafikai szindrómákkal azonosítható – különféle pszichológiai jellemzőket fogalmaz meg. Az Odem-féle típusok a következők:

(A) Megnevezés: akaratgyenge

Fő jellemzők: lusta, erőtlen, fáult, enervált

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: passzív

Mechanizmus: a motivációk (indítékok, belső mozgatóerők) és az akarati kontroll (tartóerő, belső fegyelmezettség) gyengesége

Jellemzés: a küzdő- és ellenálló-képesség hiánya miatt a legegyszerűbb utakat részesíti előnyben; az egykedvűség, a lustaság, és a lelki bágyadtság gondatlanságot eredményeznek

Fontosabb kézírásjegyek: jobb dőlés (ingadozó); sérült formák, nehezen vagy egyáltalán nem olvasható, néha mázolt, rendezetlen írás; mozgáshangsúly (lassú mozgás); gyenge nyomaték

Más tipológiai hasonlóság: Pop-hal I., Le Shenne amorf, Jung intuitív

(B) Megnevezés: integratív

Fő jellemzők: adaptív, rugalmas, az egészséges változatosságot kedvelő

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: alkalmazkodó

Mechanizmus: a feszült-oldott állapot szabályozási mechanizmusában az energiák és erők egyensúlyozottsága, ciklikussága; belső szabadság

Jellemzés: önmagába vetett hite és alkalmazkodóképessége erősíti aktív önmegvalósítási törekvéseit; képességeit lelkesen, gyakran művészi módon fejleszti

Fontosabb kézírásjegyek: jobb dőlés (rugalmas, ciklikus); ép, szabályos, kifejező formák, jól olvasható, harmonikusan rendezett írás; mozgáshangsúly (spontán, energikus mozgás); energikus, dinamikus nyomaték

Más tipológiai hasonlóság: Pop-hal II-III., Le Shenne passzionárius,

Freud kielégült orális, Jung extravertált etikus

(C) Megnevezés: impulzív

Fő jellemzők: a szélsőségek embere, heves vérmérsékletű

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: indulatos

Mechanizmus: a visszatartó akarat tényezők, a kontroll gyengesége

Jellemzés: viharos temperamentumból és gyenge önfegyelmezből adódóan féktelen, sietős, robbanékony, intenzíven szélsőséges (hisztériás, hipomániás vagy mániás-depressziós), és ily módon kockázatokra és kalandos cselekvésekre hajlamos

Fontosabb kézírásjegyek: jobb dőlés (erős kilengések); szélsőségesen, olvashatatlanúságig leegyszerűsített, sérült formák; rendezetlen írás; mozgáshangsúly (heves mozgás); erős nyomaték

Más tipológiai hasonlóság: Le Shenne kolerikus és ideges, Freud kielégületlen fallikus, Hippokratész kolerikus

(D) Megnevezés: racionális

Fő jellemzők: türelmes, elemző

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: józan

Mechanizmus: a tudatos visszatartó tényezők harmonikus fölénye a belső késztetésekkel és ösztönökkel szemben

Jellemzés: az egészséges kontrolljából és következtetőképességéből adódóan cselekedeteit átgondoltan végzi, erőforrásait tervszerűen használja, felelősségtudattal és kritikai érzéssel rendelkezik; törvénytisztelő.

Fontosabb kézírásjegyek: álló írás (nem ingadozó); helyes, pontos, az olvashatóság megőrzésével leegyszerűsített formák; kimért, felügyelt mozgás; termékenyen rendezett (térhangsúlyos) írás; közepes, kifejező nyomaték

Más tipológiai hasonlóság: Pop-hal III., Le Shenne flegmatikus, Freud kielégült anális, Hippokratész flegmatikus

(E) Megnevezés: autisztikus

Fő jellemzők: elszigetelődött, elidegenült

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: rugalmatlan, sztereotip

Mechanizmus: a veleszületett hajtóerő és motiváció gyengesége

Jellemzés: az indítékok gyengesége és a fékező tényezők dominanciája miatt elszakad a realitástól, elszigetelődik, elidegenedik az emberektől, ennek eredményeként merev, zárkózott, különc, félénk, szégyenlős, álmodozó, sematikus, önkínzó, aszkéta, rögeszmés (akár fanatikus), és olykor misztikus

Fontosabb kézírásjegyek: álló írás (mindkét irányú ingadozással); sérült, hiányos formák, nehezen vagy egyáltalán nem olvasható írás; kemény, önkéntelen függőleges irányú mozgás; térhangsúlyos írás; gyenge nyomaték, nem spontán, vékony, karcoló szűrő vonalak

Más tipológiai hasonlóság: Pop-hal I/B, Jung introvertált logikus

(F) Megnevezés: nárcisztikus

Fő jellemzők: egocentrikus, infantilis

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: egoisztikus

Mechanizmus: erős gátlások és a közvetlenség hiánya

Jellemzés: felerősödött egoizmusa és önimádata révén önmagát a világ közepének tekintti, ezért túlzásokra hajlamos; a világról alkotott irreális képe miatt álmai, önmegvalósítási vágyai hamisak, ami gyakran csalódottsághoz vezet

Fontosabb kézírásjegyek: álló írás (nem ingadozó); kerek, felfújt, (túl) díszített formák, olvasható írás; lassú, nehézkes, kényelmes mozgás; makroszinten relatíve rendezett írás; hamis kiegyenlített nyomaték, vastag, porózus, mázolt vonal

Más tipológiai hasonlóság: Freud kielégületlen orális

(G) Megnevezés: reformer

Fő jellemzők: az igazság harcosa, megszállott

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: kritikus

Mechanizmus: az érzelmek elnyomása, erős akarati kontroll

Jellemzés: az lelki intimszféra problémáinak kompenzációja abban

nyilvánul meg, hogy önmagát a „jóért”, az „erkölcsösért” küzdő „szent” embernek állítja be. Ennek eredményeként tudattalanul is, gyakran megszállottan arra törekszik, hogy a világot szebbé, jobbá, értéke-
sebbé tegye.

Fontosabb kézírásjegyek: bal dőlés (esetleg álló); szögletes, túlzottan pontos, esztétikusan stilizált formák, olvasható írás; mesterkélt, kényszeres, kemény stilizált mozgás; pedánsan rendezett formahangsúlyos írás; erős nyomatékú, vastag vízszintes, gyengébb nyomatékú vékonyabb függőleges vonalak

Más tipológiai hasonlóság: Pophal I/A., Jung etikus érzékelő

(H) Megnevezés: neurotikus

Fő jellemzők: a magányos farkas, áldozat

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: szarkasztikus

Mechanizmus: az önkéntelen kontroll improduktivitást eredményez

Jellemzés: sérült belső szabályozórendszere miatt ideges, ingerlékeny, frusztrált és feszült ember; sorsot és másokat hibáztató, elkeseredett, gyanakvó, komor, önemésztő, kárörvendő, cinikus, mizantróp, rágalma-zó, destruktív, bosszúálló, romboló

Fontosabb kézírásjegyek: bal dőlés (erősen ingadozó); sérült, torz, bizonytalan formák, nehezen vagy nem olvasható írás; sérült, sodort, önkéntelen, megtört mozgás; problémás rendezettség („harcmező”); önkéntelen nyomaték, nem spontán, törekeny, vibráló vonal

Más tipológiai hasonlóság: Pophal I/B-V., Le Shenne ideges

(I) Megnevezés: érett-ingerlékeny

Fő jellemzők: szeszélyes, „kamaszlány-szindróma”

Egzisztenciális viszonyulása az élethez: anarchikus

Mechanizmus: az erős akarati kontroll rendszertelen és változó sikerességű harca a belső indítékokkal; a „tiltott gyümölcs” mechanizmusa

Jellemzés: kamaszosan instabil, hangulatában, félelmeiben, kívánságaiban zaklatottan ingatag, nem kialakult személyiség; a kötelezettsé-

Kézírásjegyek: az egyik a „racionális”, a másik a „szent” embernek állítja be. Ennek eredményeként tudattalanul is, gyakran megszállottan arra törekszik, hogy a világot szebbé, jobbá, értéke-

C. G. Jung kézírása

C. G. Jung

gek teljesítése elől kitér, a tekintélyt elutasítja, öngazolásokat keres, hajlamos különböző mozgalmakhoz, klubokhoz, szektákhoz csatlakozni; izgalom-, szabadság-, biztonság- és függetlenségkereső.

Fontosabb kézírásjegyek: bal dőlés (fokozódóan ingadozó); felfújt, intenzív és/vagy hibás váltakozó formák, rossz olvashatóság; élénk, viharos, rendszertelen mozgás; rendezetlenség, torzító mozgáshangsúly; önkéntelen, erősen ingadozó nyomaték, vibráló, vékony vagy porózus vonal

Más tipológiai hasonlóság: Le Shenne ideges, Freud kielégületlen orális, Jung érzékelő

Alkalmazása a gyakorlatban

Az Odem által kidolgozott speciális módszertan segítségével a kézírás 36 grafikus jegyét szükséges megvizsgálni, mely vizsgálat eredményeként megállapítható az egyes potenciák jelenléte (százalékos aránya) az adott személyiségben. Az Odem-féle tipológia egyik lényeges jellemzője tehát éppen az, hogy egy adott személyiség a különféle potenciák tetszőleges arányából állhat össze, miközben többnyire jelen vagy

egy domináns potencia. A potenciák ezen különböző kombinációi kiküszöbölik azt a – más esetekben gyakorri – kényszert, hogy a személyiséget egy adott típusba „eröltessük”.

Szemléltetésként álljon itt C. G. Jung kézírása, amelyben az egyes potenciák aránya a következő: (D) racionális: 65 %; (B) integratív: 15 %; (E) autisztikus: 15 % és (H) neurotikus: 5 %.

Urbán József

Irodalom

Инецца Гольдберг: Потенциальная типология И. Одема, a Grafológiai Intézetben 2010. február 25-én megtartott előadás anyaga, 50 diakép
Инецца Гольдберг: Бесконечный потенциал «Системы потенциалов», журнал «Научная графология» 2010/02, 3-4. old.

Инецца Гольдберг: Из первых рук. Бесконечный потенциал «Системы потенциалов», журнал «Научная графология» 2010/07, 19-21. old.
Internetes anyagok:

http://he.wikipedia.org/wiki/ישראל_אודם

<http://he.shvoong.com/books/413527>

<http://www.grapho.co.il/>

Egy gondolat

„Ha a játékban szereplő figurák jelentését szellemi síkra vetítjük, azt látjuk, hogy a király maga a szív, avagy a lélek, a többi figura pedig a lélek különböző tulajdonságaihoz hasonlatos. Mozgásuk azon utak-módokkal áll összhangban, amelyeket követve a sakktabla által megjelenített kozmikus lehetőségek megvalósulhatnak.”

Titus Burckhardt

A sakkjáték szimbolikájáról

